

DOI: [https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3\(39\)-341-352](https://doi.org/10.25140/2411-5215-2024-3(39)-341-352)

УДК 658.14/17:[330.5:004]

JEL Classification: D22

Сергій Миколайович Лесун

аспірант кафедри фінансів, банківської справи та страхування

Національний університет «Чернігівська політехніка» (Чернігів, Україна)

E-mail: serhii.lesun@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0003-0096-3077>

ФІНАНСОВА БЕЗПЕКА ПІДПРИЄМСТВ ТА ЇЇ ОСОБЛИВОСТІ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ

У статті проведено аналіз наукових підходів до визначення сутності фінансової безпеки підприємств, визначено основні сутнісні характеристики цього поняття та складові фінансової безпеки підприємства в умовах цифровізації. Сформульовано переваги сучасних цифрових технологій для забезпечення фінансової безпеки підприємства, які сприяють ефективнішому управлінню фінансами, ризиками та ресурсами, охарактеризовано потенційні ризики для фінансової безпеки підприємств в умовах цифрової економіки та їхні наслідки; виділено основні напрями забезпечення фінансової безпеки, які характеризують комплексний підхід, дозволяючи підприємствам ефективно функціонувати в умовах цифрової економіки.

Ключові слова: фінансова безпека; цифрова економіка; ризики; цифровізація; інформаційно-комунікаційні технології.

Табл.: 3. Бібл.: 24.

Постановка проблеми. Сучасний етап розвитку економіки вже неможливо уявити без цифрової трансформації, яка кардинально змінює традиційні підходи до організації виробництва, управління та збуту, продукує нові інформаційно-комунікаційні технології, віртуальні продукти та послуги, а також відкриває перед бізнесом унікальні можливості для просування товарів на нові ринки.

Цифрова економіка стає для підприємств драйвером інновацій, розвитку та глобалізації, але водночас вона висуває перед бізнесом нові виклики, що пов'язані з безпекою, конкуренцією та необхідністю швидкої адаптації до динамічних умов сьогодення.

Поява у зв'язку з цим нових видів ризиків, яких не було при традиційній економіці, вимагає від підприємств адаптації до реалій сучасності, а також необхідності посилення їх фінансової безпеки перед впливом зовнішніх і внутрішніх загроз у цифровому середовищі. Тому підприємству необхідно приділяти першочергову увагу адаптації до цифрових реалій, впровадженню інноваційних підходів до управління ризиками та захисту фінансових ресурсів, а питання фінансової безпеки, яка виступає ключовим фактором фінансової стійкості підприємств в умовах цифровізації, нині стають особливо актуальними.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проведений аналіз вітчизняних і зарубіжних наукових публікацій засвідчує, що питанням забезпечення фінансової безпеки присвячено багато праць таких науковців, як О. Ареф'єва, О. Барановський, І. Бланк, О. Василик, А. В. Геєць, А. Єпіфанов, М. Єрмошенко, С. Ілляшенко, Ю. Лаврова, І. Манцуров, В. Мунтіян, Т. Меменбург, Г. Пи-

рогов, О. Терещенко, Г. Шиназі, С. Шкарлет та ін. Функціонування та розвиток підприємств в умовах цифрової економіки досліджували у своїх наукових доробках такі вчені як: А. Андерсон, К. Бровенко, М. Верескун, С. Задрізна, С. Карплюк, Е. Краузе, О. Криволоручко, М. Личковська, М. Портер, І. Струтинська, Д. Тапскотт, С. Тульчинська, О. Якушев та ін.

Виділення недосліджених частин загальної проблеми. У наукових працях зазначених вище науковців досліджено теоретичні та практичні аспекти фінансової безпеки суб'єктів господарювання, процесів цифровізації та цифрової трансформації, що відбуваються в сучасній економіці. Проте на сьогодні питання впливу процесів цифровізації на фінансову безпеку підприємств потребують подальших теоретичних та прикладних досліджень.

Мета статті полягає в дослідженні впливу цифровізації на функціонування системи фінансової безпеки підприємств.

Виклад основного матеріалу. У зв'язку прискоренням процесів впровадження сучасних цифрових технологій у всіх сферах фінансово-економічної діяльності суб'єктів підприємництва проблема забезпечення фінансової безпеки набуває особливої значущості та стає одним із найважливіших завдань фінансового менеджменту підприємств.

Сьогодні фінансова безпека є фундаментальною складовою фінансової стійкості та основою стабільного і гармонійного розвитку будь-якого бізнесу [7]. Впровадження новітніх цифрових технологій, оптимізація бізнес-процесів та адаптація до глобальних змін вимагають від підприємств ефективного управління ризиками та побудови ефективної системи захисту фінансових ресурсів.

Наукові підходи до визначення фінансової безпеки підприємств ґрунтуються на різних економічних школах, концепціях та підходах до управління фінансами. У табл. 1 наведено основні підходи, які можна виділити для визначення та аналізу фінансової безпеки підприємств.

Багато науковців вважають, що найбільш ефективним у визначенні сутності фінансової безпеки є **комплексний підхід**, який інтегрує ряд теоретико-методологічних положень, що дозволяють врахувати специфіку діяльності підприємства, особливості зовнішнього середовища й фінансові цілі й завдання. Важливість комплексного підходу полягає в інтеграції різних аспектів діяльності підприємства (фінансових, економічних, виробничих) для мінімізації впливу зовнішніх та внутрішніх загроз. У межах цього підходу фінансова безпека розглядається як одна з головних складових загальної системи економічної безпеки підприємства, а підприємство аналізується як складна система, що знаходиться в постійній взаємодії із зовнішнім середовищем.

Ризикоорієнтований підхід акцентує увагу на ідентифікації та управлінні фінансовими ризиками, а фінансова безпека розглядається через призму антикризового управління та механізмів управління і мінімізації наслідків ризиків. Основною метою при цьому є забезпечення такого рівня захисту фінансових ресурсів, що дозволяє уникнути негативних впливів зовнішнього та внутрішнього середовища.

Таблиця 1

*Систематизація підходів до визначення
поняття «фінансова безпека підприємства»*

Підходи до визначення фінансової безпеки	Автори	Основні положення
Комплексний підхід	Судакова О.І. [1], Крутова А.С., Ставерська Т. О., Шевчук І.Л. [23], Блакита Г., Галушак Т. [22], Бланк І.О. [3], Бондарчук Н., Гуменчук Н. [4], Могильна Л. [13], Івашина Є.М., Чібісова І.В., [21] та ін.	- складова економічної безпеки підприємства; - захищеність від внутрішніх та зовнішніх загроз; - система кількісних та якісних параметрів фінансового стану, що відображає рівень його захищеності; - збалансованість та якість фінансових інструментів, технологій, послуг.
Ризикоорієнтований підхід	Куцик В.І., Бартиш А.І. [10], Сукрушева Г.О., Коляда К.В. [19], Шиназі Г. [9] та ін.	- діяльність з управління ризиками; - захист від зовнішніх та внутрішніх загроз та мінімізація їх наслідків; - стабільність розвитку підприємства.
Ресурсний підхід	Реверчук Н. [16], Марченко О. [11], Ареф'єва О., Кузенко Т. [2], Мунтіян В. [14], Загородній А., Вознюк Г. [6], Мельник І. [5] та ін.	- найбільш ефективне використання корпоративних ресурсів; - достатність фінансових ресурсів для задоволення своїх потреб і виконання зобов'язань; - ефективна та стабільна діяльність підприємства.
Стратегічний підхід	Кракос Ю., Разгон Р. [8], Гукова А., Анікіна І. [17], Пойда-Носик Н. [15], Рущишин Н., Ніконенко У., Костак З. [24] та ін.	- впровадження та реалізація фінансової стратегії в умовах невизначеності та ризику; - захищеність підприємства в стратегічній перспективі.

У межах ресурсного підходу фінансова безпека розглядається як «стан найбільш ефективного використання корпоративних ресурсів підприємства, виражене в кращих значеннях фінансових показників прибутковості та рентабельності бізнесу, якості управління, використання основних і оборотних коштів підприємства, структури його капіталу, норми дивідендних виплат із цінних паперів підприємства, а також курсової вартості його цінних паперів як синтетичного індикатора поточного фінансово-господарського стану підприємства і перспектив його технологічного і фінансового розвитку» [1] або як «захищеність його фінансових інтересів та наявність фінансових ресурсів для задоволення своїх потреб та виконання існуючих зобов'язань» [11].

Проведене дослідження дозволило виділити основні сутнісні характеристики поняття «фінансова безпека підприємства»:

- головна складова системи економічної безпеки підприємства;
- здатність протистояти існуючим та потенційним загрозам різного характеру (внутрішнім та зовнішнім);
- діяльність з управління ризиками;
- здатність ефективно використовувати фінансові ресурси;
- самостійний об'єкт управління, що забезпечується фінансовим менеджментом підприємства;
- рівень забезпечення фінансової рівноваги, стійкості, ліквідності та платоспроможності;
- система кількісних та якісних параметрів фінансового стану підприємства, що відображує рівень його фінансової захищеності;
- здатність підприємства самостійно розробляти та проводити фінансову стратегію в умовах невизначеності та ризику тощо.

Оскільки у статті досліджується поняття фінансової безпеки в умовах цифровізації, то слід зазначити, що фінансова безпека підприємства в умовах цифрової економіки характеризується здатністю забезпечувати захист суб'єкта господарювання шляхом впровадження та інтеграції нових фінансових інструментів і цифрових технологій для підтримки фінансової стійкості та рівноваги.

До них слід віднести автоматизацію фінансового управління, впровадження цифрових технологій для моніторингу та аналізу фінансових потоків, використання великих даних та штучного інтелекту для оцінки ризиків і забезпечення належного рівня фінансової безпеки суб'єкта господарювання та ін.

На думку авторів [12], цифрові технології можуть суттєво покращити фінансову безпеку підприємства, зокрема через підвищення прозорості фінансових операцій, захист від кіберзагроз, оперативний моніторинг ризиків та підвищення точності фінансових розрахунків і прогнозів.

Таким чином, фінансова безпека підприємства в умовах цифровізації включає в себе комплекс заходів та стратегій, що спрямовані на мінімізацію ризиків, у тому числі й пов'язаних із цифровими технологіями, а також на забезпечення стійкості фінансового стану суб'єкта господарювання в довгостроковій перспективі, що передбачає захист фінансових даних, управління цифровими активами й забезпечення цілісності фінансових процесів. Відповідно, основні складові фінансової безпеки підприємства в умовах цифрової економіки представлені в табл. 2.

Таблиця 2

Основні складові фінансової безпеки підприємства в умовах цифровізації

Складова фінансової безпеки підприємства	Ключові аспекти
Фінансова стійкість та незалежність	Співвідношення власного та позикового капіталу, боргове навантаження, стійкість до фінансових криз, здатність акумулювати фінансові ресурси для забезпечення операційної діяльності
Платоспроможність та ліквідність	Рівень ліквідності активів, контроль поточних зобов'язань, стабільність грошових потоків
Рентабельність	Збільшення валової маржі, контроль операційних витрат, забезпечення довгострокової прибутковості
Протистояння впливу внутрішніх та зовнішніх загроз	Ідентифікація загроз та ризиків, система захисту, система управління ризиками (страхування, хеджування, резерви, диверсифікація діяльності)
Захист фінансової інформації	Конфіденційність, захист від шахрайств, впровадження системи моніторингу транзакцій
Удосконалення системи управління фінансами	Контроль за рухом фінансових потоків та грошових коштів, фінансове планування та бюджетування, моніторинг фінансових показників
Інноваційна фінансова політика	Використання сучасних фінансових технологій, автоматизація обліку, інтеграція з цифровими платформами, кібербезпека
Інвестиційна привабливість	Формування позитивного фінансового іміджу, прозорість фінансової звітності та відповідність міжнародним стандартам, кредитоспроможність

Загалом, сучасні цифрові технології надають значні переваги для забезпечення фінансової безпеки підприємства шляхом використання передових цифрових можливостей, які сприяють ефективнішому управлінню фінансами, ризиками та ресурсами, а саме:

- використання цифрових платформ для управління фінансами знижує ризик шахрайства, сприяє детальному відстеженню транзакцій та забезпечує контроль над фінансовими потоками;

- завдяки сучасним інструментам аналітики менеджмент підприємства може моделювати різні сценарії та вибирати найбільш безпечні стратегії фінансового управління;

- технології блокчейн дозволяють створювати незмінний запис транзакцій, що мінімізує можливість маніпуляцій і підвищує прозорість фінансових операцій;

- автоматизація бухгалтерського обліку, управління витратами, розрахунками тощо знижує ризик помилок і забезпечує високу точність фінансових даних;

- застосування штучного інтелекту для відстежування фінансових показників в режимі реального часу забезпечує вчасне виявлення загроз та своєчасну адаптацію до змін;

- великі дані (Big Data) та машинне навчання допомагають передбачити можливі ризики (кредитні, валютні, ринкові тощо) та вчасно мінімізувати їх негативний вплив;

- впровадження сучасних систем захисту даних та фінансових операцій забезпечує захист від кіберзагроз;

- застосування біометричної автентифікації забезпечує додатковий рівень захисту доступу до фінансових систем;

- оптимізація фінансових процесів за допомогою цифрових технологій дозволяє скоротити витрати на адміністрування, управління та моніторинг фінансових операцій;

- використання хмарних сервісів зменшує потребу у фізичних ресурсах для управління фінансами;

- доступ до актуальних фінансових даних в режимі реального часу дозволяє швидко ухвалювати рішення щодо захисту активів або усунення загроз;

- взаємодія з фінансовими установами через онлайн-сервіси полегшує доступ до кредитів, страхових продуктів або інвестицій;

- цифрові платформи дозволяють підприємствам залучати капітал від широкого кола інвесторів, забезпечують легкий доступ до глобальних ринків капіталу та можливість співпраці з міжнародними фінансовими організаціями;

- використання цифрових інструментів спрощує процеси дотримання міжнародних фінансових стандартів і нормативних вимог.

Отже, цифрова економіка надає підприємству потужний інструментарій для забезпечення фінансової безпеки, починаючи від мінімізації ризиків і підвищення прозорості до створення інноваційних бізнес-моделей, що забезпечує не лише стабільність, а й конкурентні переваги на ринку.

Цифрова економіка має значний вплив на діяльність підприємств, відкриваючи нові перспективи для розвитку, зростання ефективності функціонування та конкурентоспроможності. Завдяки інноваційним технологіям, автоматизації та сучасним бізнес-моделям підприємства отримують нові можливості для ефективного використання ресурсів, підвищення продуктивності, зниження витрат, розширення ринків збуту, покращення обслуговування клієнтів тощо.

Але трансформаційні процеси, що пов'язані із запровадженням інформаційно-комунікативних та цифрових технологій, як і будь-які інші трансформаційні перетворення, несуть із собою ймовірність додаткових ризиків та реальних загроз для фінансово-економічної системи підприємства.

Так зауважимо, що цифрові технології подвійно впливають на фінансову безпеку. З одного боку, вони гарантують можливість її забезпечення, а з іншого – вони самі створюють нові ризики та загрози (табл. 3). Кіберзагрози, технічні збої, залежність від сторонніх постачальників, шахрайство та проблеми з конфіденційністю – це лише частина ризиків, які можуть впливати на фінансовий стан компанії та її фінансову безпеку.

Таблиця 3

*Характеристика ризиків для фінансової безпеки підприємств
у цифровій економіці*

Ризики для фінансової безпеки підприємств у цифровій економіці	Характеристика	Наслідки для фінансової безпеки
Ризики кібератак та інші кіберзагрози	- злам корпоративних мереж, викрадення конфіденційної інформації або фінансових даних; - використання підроблених сайтів або повідомлень для отримання доступу до фінансових систем підприємства; - вірусні програми, які блокують доступ до важливих фінансових та інших даних; - ризики збою програмного забезпечення.	Фінансові збитки через втрату репутації та довіри клієнтів, зниження конкурентоспроможності.
Ризик невідповідності рівня кібербезпеки реальним загрозам	- недостатні обсяги інвестицій в кібербезпеку; - недосконалі системи захисту; - відсутність регулярних оновлень систем безпеки підприємств.	Викрадення фінансових даних, порушення довіри клієнтів і партнерів.
Ризики втрати конфіденційних даних	- викрадення персональних даних; - компрометація фінансових даних.	Штрафи, втрата довіри клієнтів.
Ризики автоматизації та використання цифрових фінансових платформ	- збої в системах автоматизації; - використання незахищених цифрових платформ.	Недоотримання прибутку, невиконання платіжних зобов'язань, порушення фінансової стабільності підприємства.
Ризики надмірної залежності від цифрових технологій	- тимчасова зупинка операцій через збої в технологічних системах; - залежність від сторонніх постачальників послуг (хмарних платформ, провайдерів фінансових сервісів).	Фінансові втрати та порушення бізнес-процесів.
Юридичні та регуляторні ризики	- недотримання регуляторних вимог у сфері фінансових операцій та захисту даних; - відсутність чітких правил регулювання фінансових платформ.	Фінансові санкції та обмеження на здійснення діяльності.
Ризики онлайн шахрайств	- застосування фальшивих рахунків, фіктивних платіжних платформ, вимагання викупу за доступ до даних та ін.; - шахрайство у сфері електронної комерції (неправомірні транзакції, фіктивні продажі тощо).	Фінансові та репутаційні втрати.
Кадрові ризики	- недостатній рівень кваліфікації у співробітників; - нездатність підприємства забезпечити навчання персоналу.	Неправомірні фінансові операції, що впливають на фінансову стабільність підприємства.

Тому без належного захисту підприємства ризикують зіткнутися з серйозними фінансовими збитками, зниженням конкурентоспроможності та втратами ділової репутації.

Таким чином, можна виділити наступні основні напрямки забезпечення фінансової безпеки, які характеризують комплексний підхід, дозволяючи підприємствам ефективно функціонувати в умовах цифрової економіки:

- захист фінансових даних та інформаційних систем підприємства від кібератак, шахрайства, витоків даних і несанкціонованого доступу. Підприємства повинні проводити регулярний моніторинг системи при наявності вразливостей, впроваджувати сучасні системи шифрування, антивірусне програмне забезпечення, багаторівневу автентифікацію та інші засоби захисту конфіденційної інформації;

- захист конфіденційності та персональних даних, забезпечення конфіденційності фінансової інформації клієнтів, партнерів і співробітників. З цією метою важливим є контроль доступу до даних, дотримання міжнародних стандартів, регулярне оновлення політики конфіденційності;

- ідентифікація, оцінка та зниження ризиків, пов'язаних із цифровізацією фінансових процесів шляхом створення системи моніторингу фінансових транзакцій, розробки планів управління ризиками, проведення регулярного аудиту;

- автоматизація та прозорість фінансових операцій за допомогою цифрових інструментів: впровадження фінансових платформ для управління ресурсами (ERP-система), використання великих даних для аналізу фінансових потоків, застосування технологій блокчейн;

- забезпечення безпеки інформаційних ресурсів, які використовують у фінансових процесах;

- підвищення кваліфікації працівників у сфері цифрової та фінансової безпеки. Фахівці з фінансів повинні мати компетенції в галузі цифрових технологій та кібербезпеки, щоб ефективно справлятися з викликами цифровізації;

- захист інтелектуальної власності - забезпечення охорони фінансових розробок, інновацій та комерційної інформації;

- формування довгострокової стратегії захисту фінансових інтересів підприємства, визначення ключових показників ефективності для фінансової безпеки, постійний аналіз цифрового середовища щодо нових загроз;

- впровадження інноваційних фінансових інструментів і платформ - використання мобільних додатків, онлайн-банкінгу, електронних гарантів, розробка нових продуктів на основі штучного інтелекту та аналітики.

Висновки та пропозиції. Таким чином, в умовах активного розвитку цифрових технологій, фінансова безпека підприємства набуває ключового значення для його довгострокового успіху. Цифровізація відкриває нові можливості для зміцнення фінансової безпеки підприємства. Цифрові технології дозволяють оптимізувати фінансово-економічні процеси, цифрові інструме-

ФІНАНСОВІ РЕСУРСИ: ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ

нти сприяють зростанню ефективності фінансово-економічних процесів, підвищують прозорість та покращують моніторинг фінансових операцій, забезпечують розвиток нових цифрових послуг та електронної торгівлі.

Ефективне управління ризиками, надійний захист фінансових даних та грамотне використання новітніх технологій сприяють стабільному розвитку підприємства у сучасному цифровому світі. Впровадження комплексного підходу до забезпечення фінансової безпеки стає ключовим фактором успіху в епоху цифрової трансформації.

Для забезпечення фінансової безпеки підприємства в умовах цифровізації необхідно приділяти належну увагу ключовим аспектам цифрової безпеки: кібербезпеці для захисту від кіберзагроз та атак; охороні інтелектуальної власності та захисту інноваційних розробок і даних від несанкціонованого використання; захисту персональної та корпоративної інформації та забезпеченню рівних умов на цифрових ринках, що вимагає прийняття відповідних правових та технічних рішень, а також навчання персоналу та поінформованості користувачів щодо цифрової безпеки.

Список використаних джерел

1. Ареф'єва О. Економічні основи формування фінансової складової економічної безпеки / О. Ареф'єва, Т. Кузенко // Актуальні проблеми економіки. – 2009. – № 1. – С. 98-103.
2. Ареф'єва О. В. Планування економічної безпеки підприємств / О. В. Ареф'єва, Т. Б. Кузенко. – Київ : Вид-во Європ. ун-ту, 2005. – 170 с.
3. Бланк И. А. Управление финансовой безопасностью предприятия / И. А. Бланк. – Киев : Ника-Центр, Эльга, 2004. – 784 с.
4. Бондарчук Н. Сутність фінансово-економічної безпеки підприємства та необхідність її забезпечення [Електронний ресурс] / Н. Бондарчук, М. Гуменчук // Ефективна економіка. – 2016. – № 11. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5409>.
5. Економіка підприємства: підручник [Електронний ресурс] / за заг. ред. д.е.н., проф. Л. Г. Мельника. – Суми : Університетська книга, 2019. – 864 с. – Режим доступу: https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/80106/1/Melnik_econom.pdf.
6. Загородній А. Фінансово-економічний словник / А. Загородній, Г. Вознюк. – Київ : Знання, 2007. – 1079 с.
7. Кальченко О. М. Методичні підходи до оцінювання фінансової безпеки підприємства [Електронний ресурс] / О. М. Кальченко, Я. С. Андросенко // Проблеми і перспективи економіки та управління. – 2015. – № 2 (2). – С. 244-250. – Режим доступу: <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/68609>.
8. Кракос Ю. Б. Управління фінансовою безпекою підприємств / Ю. Б. Кракос, Р. О. Разгон // Економіка та управління підприємствами машинобудівної галузі: проблеми теорії та практики. – 2008. – № 1. – С. 86-97.
9. Кульпінський С. Роль фінансової безпеки України в поглибленні інтеграційних стосунків з європейськими країнами / С. Кульпінський // Фінансова консультація. – 2015. – № 5. – С. 34-35.
10. Куцик В.І. Фінансова безпека підприємства самостійний об'єкт управління: проблеми забезпечення / В. І. Куцик, А. І. Бартиш // Науковий вісник НЛТУ України. – 2011. – Вип. 21.4 – С. 250-255.
11. Марченко О. М. Концептуальні засади управління фінансовою безпекою підприємства / О. М. Марченко // Вісн. Львів. ун-ту. Сер. Економічна. – 2003. – Вип. 32. – С. 104-110.
12. Мехед А. М. Фінансова безпека підприємств і умовах цифрової економіки [Електронний ресурс] / А. М. Мехед, З. С. Варналій // Вісник університету банківської справи. – 2021. – № 3. – С. 55-61. – Режим доступу: <https://ser.net.ua/index.php/SER/article/view/440>.

13. Могиліна Л. А. Управління фінансовою безпекою підприємств в умовах економічної нестабільності : автореф. дис. ... канд. екон. наук: 08.00.08 / Л. А. Могиліна. – Суми, 2015. – 24 с.

14. Мунтіян В. Економічна безпека України : підручник / В. Мунтіян. – Київ : КВІЦ, 1999. – 464 с.

15. Пойда-Носик Н. Н. Сутність фінансової безпеки суб'єктів підприємництва та її роль в забезпеченні національної економічної безпеки / Н. Н. Пойда-Носик // Вісник ЖДТУ. – 2011. – № 1 (55). – С. 340-342.

16. Реверчук Н. Й. Управління економічною безпекою підприємницьких структур : монографія / Н. Й. Реверчук. – Львів : ЛБІ НБУ, 2004. – 195 с.

17. Степаненко Р. Д. Сучасні ризики та загрози фінансово-економічної безпеки в умовах глобалізації [Електронний ресурс] / Р. Д. Степаненко, О. В. Мануйлов // Актуальні проблеми інноваційної економіки та права. – 2024. – № 3. – С. 75-80. – Режим доступу: <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/55905>.

18. Судакова О. І. Стратегічне управління фінансовою безпекою підприємства / О. І. Судакова // Економічний простір. – 2008. – № 9. – С. 140-148.

19. Сукрушева Г. О. Теоретична сутність фінансової безпеки суб'єкта господарювання [Електронний ресурс] / Г. О. Сукрушева, К. В. Коляда // Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Економічні науки. – 2018. – Вип. 23. – С. 560-562. – Режим доступу: <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/108.pdf>.

20. Танклевська Н. С. Фінансова стійкість підприємств в умовах цифрової економіки [Електронний ресурс] / Н. С. Танклевська, В. О. Мірошніченко // Економіка підприємства. – 2024. – № 3. – С. 249-255. – Режим доступу: https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-3_0-pages-249_255.pdf.

21. Чібісова І. В. Механізм забезпечення фінансової безпеки підприємства [Електронний ресурс] / І. В. Чібісова, Є. М. Івашина // Вісник Національного авіаційного університету. – 2011. – № 31. – Режим доступу: <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/view/347>.

22. Blakytta G. Enterprise financial security as a component of the economic security of the state [Electronic resource] / G. Blakytta, T. Ganushchak // Investment Management and Financial Innovations. – 2018. – Vol. 15, Issue 2. – Pp. 248-256. – Accessed mode: https://www.researchgate.net/publication/325779265_Enterprise_financial_security_as_a_component_of_the_economic_security_of_the_state.

23. Krutova A. The problems of the enterprises financial security / A. Krutova, T. Stavetskaya, I. Shevchuk // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2015. – Вип. 1. – С. 93-105.

24. Rushchyshyn N. Formation of financial security of the enterprise based on strategic planning / N. Rushchyshyn, U. Nikonenko, Z. Kostak //Baltic Journal of Economic Studies. – 2017. – Vol. 3. – № 4. – Pp. 231-237.

References

1. Arefieva, O., Kuzenko, T. (2009). Ekonomichni osnovy formuvannia finansovoi skladovoi ekonomichnoi bezpeky [Economic foundations of the formation of the financial component of economic security]. *Aktualni problemy ekonomiky – Current problems of economy*, (1), 98-103.

2. Arefieva, O.V., Kuzenko, T.B. (2005). *Planuvannia ekonomichnoi bezpeky pidpriemstv [Planning of economic security of enterprises]*. Vyd-vo Yevrop. un-tu.

3. Blank, Y.A. (2004). *Upravlenye finansovoi bezopasnostiu predpriyatya [Management of the financial security of an enterprise]*. Nyka-Tsentr, Элha.

4. Bondarchuk, N., Humenchuk, M. (2016). Sutnist finansovo-ekonomichnoi bezpeky pidpriemstva ta neobkhdnist yii zabezpechennia [The essence of the financial and economic security of an enterprise and the need for its provision]. *Efektiv-na ekonomika – Effective economy*, (11). <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=5409>.

5. Melnyk, L.H. (2019). *Ekonomika pidpryiemstva [Enterprise Economics]*. Universytetska knyha. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/80106/1/Melnik_econom.pdf.
6. Zahorodnii, A., Vozniuk, H. (2007). *Finansovo-ekonomichni slovnyk [Financial and Economic Dictionary]*. Znannia.
7. Kalchenko, O.M., Androsenko, Ya.S. (2015). Metodychni pidkhody do otsiniuvannia finansovoi bezpeky pidpry-yemstva [Methodological approaches to assessing the financial security of an enterprise]. *Problemy i perspektyvy ekonomiky ta upravlinnia – Problems and prospects of economics and management*, (2(2)), 244-250. <http://ppeu.stu.cn.ua/article/view/68609>.
8. Krakos, Yu.B., Razghon, R.O. (2008). Upravlinnia finansovoiu bezpekoiu pidpryiemstv [Management of financial security of enterprises]. *Ekonomika ta upravlinnia pidpryiemstvamy mashynobudivnoi haluzi: problemy teorii ta praktyky – Economics and management of enterprises of the machine-building industry: problems of theory and practice*, (1), 86-97.
9. Kulpinskyi, S. (2015). Rol finansovoi bezpeky Ukrainy v pohlyblenni intehratsiinykh stosunkiv z yevropeiskymy krainamy [The role of financial security of Ukraine in deepening integration relations with European countries]. *Finasova konsultatsiia – Financial consultation*, (5), 34-35.
10. Kutsyk, V.I., Bartysh, A.I. (2011). Finansova bezpeka pidpryiemstva samostiinyi ob'ekt upravlinnia: problemy zabezpechennia [Financial security of an enterprise is an independent object of management: problems of provision]. *Naukovyi visnyk NLTU Ukrainy – Scientific Bulletin of the NLTU of Ukraine*, 21.4, 250-255.
11. Marchenko, O.M. (2003). Kontseptualni zasady upravlinnia finansovoiu bezpekoiu pidp-ryiemstva [Conceptual principles of managing the financial security of enterprises]. *Visn. Lviv. un-tu. Ser. Ekonomichna – Visn. Lviv. un-tu. Ser. Economic*, 32, 104–110.
12. Mekhed, A.M., Varnalii, Z.S. (2021). Finansova bezpeka pidpryiemstv i umovakh tsyfrovoy ekonomiky [Financial security of enterprises and the conditions of the digital economy]. *Visnyk universytetu bankivskoi spravy – Bulletin of the University of Banking*, (3), 55-61. <https://ser.net.ua/index.php/SER/article/view/440>.
13. Mohylina, L.A. (2015). *Upravlinnia finansovoiu bezpekoiu pidpryiemstv v umovakh eko-nomichnoi nestabilnosti [Management of financial security of enterprises in conditions of economic instability]* [PhD dissertation].
14. Muntiiian, V. (1999). *Ekonomichna bezpeka Ukrainy [Economic security of Ukraine]*. KVITs.
15. Poida-Nosyk, N.N. (2011). Sutnist finansovoi bezpeky subiektiv pidpryiemnytstva ta yii rol v zabezpechenni natsionalnoi ekonomichnoi bezpeky [The essence of financial security of business entities and its role in ensuring national economic security]. *Visnyk ZhDTU – Bulletin of ZhDTU*, (1(55)), 340-342.
16. Reverchuk, N.Y. (2004). *Upravlinnia ekonomichnoiu bezpekoiu pidpryiemnytskykh struktur [Management of economic security of business structures]*. LBI NBU.
17. Stepanenko, R.D., Manuilov, O.V. (2024). Suchasni ryzyky ta zahrozy finansovo-ekonomichnoi bezpeky v umovakh hlobalizatsii [Modern risks and threats to financial and economic security in the context of globalization]. *Aktualni problemy innovatsiinoi ekonomiky ta prava – Current problems of innovative economics and law*, (3), 75-80. <https://repo.btu.kharkov.ua/handle/123456789/55905>.
18. Sudakova, O.I. (2008). Stratehichne upravlinnia finansovoiu bezpekoiu pidpryiemstva [Strategic management of the financial security of an enterprise]. *Ekonomichniy prostir – Economic space*, (9), 140-148.
19. Sukrusheva, H.O., Koliada, K.V. (2018). Teoretychna sutnist finansovoi bezpeky subiekta hospodariu-vannia [Theoretical essence of financial security of an economic entity]. *Naukovyi visnyk Mykolaiivskoho natsionalnoho universytetu imeni V.O. Sukhomlynskoho. Ekonomichni nauky – Scientific Bulletin of the Mykolaiv National University named after V. O. Sukhomlynsky. Economic Sciences*, 23, 560-562. <http://global-national.in.ua/archive/23-2018/108.pdf>.

20. Tanklevska, N.S., Miroshnychenko, V.O. (2024). Finansova stiiikist pidpriemstv v umovakh tsyfrovoy ekonomiky [Financial stability of enterprises in the conditions of digital economy]. *Ekonomika pidpriemstva – Economics of enterprise*, (3), 249-255. https://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2024-3_0-pages-249_255.pdf.

21. Chibisova, I.V., Ivashyna, Ye.M. (2011). Mekhanizm zabezpechennia finansovoi bezpeky pidpriemstva [Mechanism for ensuring the financial security of an enterprise]. *Visnyk Natsionalnoho aviatsiinoho universytetu – Bulletin of the National Aviation University*, (31). <https://jrn1.nau.edu.ua/index.php/PPEI/article/view/347>.

22. Blakyyta, G., Ganushchak, T. (2018). Enterprise financial security as a component of the economic security of the state. *Investment Management and Financial Innovations*, 15(2), 248-256. https://www.researchgate.net/publication/325779265_Enterprise_financial_security_as_a_component_of_the_economic_security_of_the_state.

23. Krutova, A., Stavetskaya, T., Shevchuk, I. (2015). The problems of the enterprises financial security. *Economic strategy and prospects for the development of trade and services*, 1, 93-105.

24. Rushchyshyn, N., Nikonenko, U., Kostak, Z. (2017). Formation of financial security of the enterprise based on strategic planning. *Baltic Journal of Economic Studies*, 3(4), 231-237.

Отримано 27.08.2024

УДК 658.14/17:[330.5:004]

Serhii Lesun

PhD student of the Department of Finance, Banking and Insurance
Chernihiv Polytechnic National University (Chernihiv, Ukraine)

E-mail: serhii.lesun@gmail.com. **ORCID:** <https://orcid.org/0009-0003-0096-3077>

FINANCIAL SECURITY OF ENTERPRISES AND ITS FEATURES IN THE CONDITIONS OF THE DIGITAL ECONOMY

Due to the acceleration of the processes of introducing modern digital technologies in all areas of financial and economic activities of business entities, the problem of ensuring financial security is gaining particular importance and is becoming one of the most important tasks of financial management of enterprises.

The purpose of the article is to study the impact of digitalization on the functioning of the financial security system of enterprises.

The financial security of an enterprise in the digital economy is characterized by the ability to ensure the protection of a business entity through the introduction and integration of new financial instruments and digital technologies to maintain financial stability and balance.

The financial security of an enterprise in the context of digitalization includes a set of measures and strategies aimed at minimizing risks, including those associated with digital technologies, as well as at ensuring the sustainability of the financial condition of an entity in the long term, which involves protecting financial data, managing digital assets and ensuring the integrity of financial processes.

The article analyzes scientific approaches to defining the essence of financial security of enterprises, identifies the main essential characteristics of this concept and the components of financial security of an enterprise in the context of digitalization. The advantages of modern digital technologies for ensuring the financial security of an enterprise are formulated, which contribute to more efficient management of finances, risks and resources, potential risks to the financial security of enterprises in the digital economy and their consequences are characterized; the main directions of ensuring financial security, which characterize an integrated approach, allowing enterprises to function effectively in the digital economy, are highlighted.

Keywords: financial security; digital economy; risks; digitalization; information and communication technologies.

Table: 3. References: 24.